

UJ KELET

FÜGGETLEN NAPI LAP

Alapító főszerkesztő: Dr. Marton Ernő מרטון ר' ד"ר א. מרטון

6 OLDAL (értékőbblettel adóval) 4 SEKEL TEL-AVIV, 1981 SZEPTEMBER 24. CSÜTÖRTÖK 10.096 sz.

Nem történt haladás az autonómia-tárgyalásokon

Egyiptom gesztusokat követel Izráeltől a „területek” lakossága iránt

Kairó (—). Barátságos légkörben ujtak fel tegnap Kairóban az autonómia-tárgyalások, amikor mindkét fél hangzottatta jóakarátát — haladás azonban nem történt.

A megbeszélésen újra felszínre kerültek a régi felfogásbeli különbségek. Egyiptom felkérte Izráelt, hogy tegyen gesztusokat a „területeken” annak érdekében, hogy növelje az ottani lakosság bizalmát Izráel iránt és elősegítse a palesztinok bevonását a béke folyamatba.

PERESZ EURÓPÁBAN

Simon Peresz, a Munkapárt elnöke tegnap Európába utazott. Első állomása Brüsszel, ahol politikai személyiségekkel, valamint a helyi zsidóság vezetőivel tárgyalt.

Ma folytatja útját Párizsba, ahol részt vesz a Szocialista Internacionálé ülésén és — mint jelentették — találkozni fog Mitterrand köztársasági elnökkel.

Peresz indulása előtt elmondotta, hogy szándékában áll tiltakozni Bruno Kreisky osztrák kancellár PFSz-barát kijelentései ellen.

Rámutatott arra is, hogy az európai politikai vezetők közül Mitterrand felfogása áll legközelebb Izráelhez.

Dr. Burg belügyminiszter az izraeli delegáció vezetője azt válasszta, hogy ez nem tartozik az autonómia létesítéséhez, ami pedig magát az ügyet illeti, Izráel sokat tesz Judea, Somron és Gáza arab lakossága helyzetének javítása érdekében.

Ariel Saron hadügyminiszter ismertette programját a „területek” vonatkozásban, így a katonai és polgári hatóságok működésének kettéválasztását, valamint rendelkezéseit, melyek megkönnyítik a gázai sávban tanuló arab diákok helyzetét.

Az izraeli delegációban, egyébként rosszallást keltett, hogy a hadügyminiszter olyan személyeket is vitt magával Kairóba, akiknek nincs kapcsolatuk az autonómia-tárgyalásokkal.

A normalizációs megbeszélések történt bizonyos haladás, amennyiben az egyiptomi külügyminiszter kedvezően fogadta Izráel kérelmét leszállási jog ügyében a Santa Katharina körzetében lévő repülőtéren.

A bombamerényletek nyomában A PFSZ eltávolítja a nehéz fegyvereket a sűrűn lakott területekről

Damaszkusz (—). A terroristák és dél-libanoni szövetségeik elhatározták, hogy a legutóbbi bombamerényletek követ-

kezében (melyeket Izráelnek tulajdonítanak) eltávolítja a nehéz fegyvereket, a lőszerraktárakat és kiképző bázisokat sűrűn lakott területekről.

A vonatkozó határozatot kedd este egész nap tartó tanácskozások után hozták. A megbeszélésen résztvett Jászser Árafát, Abdul Chalim Chadam sziriai külügyminiszter, valamint a sziriai Nemzeti Baloldali Mozgalom képviselői.

Az ügygel kapcsolatban közölték, hogy a cidoni PFSZ parancsnokság épületének felrobbantása után még több más robbanás történt környékbeli lőszerraktárakban.

Megfigyelők ugyanakkor rámutatnak arra, hogy a múltban már többször hoztak elvi határozatot a nehéz fegyverek és lőszerrel kivonásáról lakott körzetekről.

A damaszkuszi megbeszéléseken arról is határoztak, hogy fokozzák a biztonsági intézkedéseket a PFSZ ellenőrzése alatt álló libanoni területen.

VALUTA ÁRFOLYAMOK

USA dollár	12.97	13.36
Angol font	23.59	24.30
Német márka	5.66	5.83
Francia frank	2.32	2.44
CSvájai frank	6.62	6.82

Végetért az ásatási idény Dávid városában

Tegnap befejeződött az ásatási idény Dávid városában. Az ásatások vezetője, dr. Jigál Silo sajtófogadáson ismertette az elért eredményeket.

Közölte, hogy napvilágra került jeruzsálemi lakónegyed egy része az időszámítás előtti nyolcadik századból, valamint egyes leletek az időszámítás előtti negyedik évezredből.

Rámutatott arra, hogy az ideai ásatási idény, „külső tényezők zavaró beavatkozása miatt” nyolc helyett tizenkét hétig tartott.

Még számos feltárni való van ezen a területen, s az ásatások folytatódhatnak. Az új idény kezdetéig csak a már feltárt leletek rendezésével foglalkoznak.

Mély fájdalommal jelentjük, hogy

NUSSEN MAGDALENA (Duci)

szül. WEISZ
Budapest — Tel Aviv
hirtelen elköltözött az élők sorából.
Temetése ma, csütörtökön, szeptember 24-én d. e. 11 órakor a choloni temetőben.
Találkozás az új bejáratnál.
Gyászolják: lánya, Marika, unokája, Michael,
testvérei: Szemere Lili és Kennedy Alice
valamint a kiterjedt rokonság.

Mély fájdalommal tudatjuk édesapánk, nagyapánk, fivérünk

SLOMO HIRSCHHORN

elhunytát.
Temetése ma, 1981 szeptember 24-én, csütörtök — כ"ה אלול תשמ"א — délután 2.00 órakor Natanján, a sikun vátikimi temetőben.
Autóbusz áll a kisérők rendelkezésére 1.45-kor a gyászszáznál, Natanja, Hákármel utca 8.
A GYÁSZOLÓ CSALÁD

Merénylét a CIM ciprusi kirendeltsége ellen

Limaszol (—). A ciprusi Limaszolban tegnap egy merénylő két kézigranátot dobott arra a helyi utazási irodára, amely az izraeli CIM vállalatot képviseli.

Az egyik kézigranát felrobbant és megsebesítette az iroda öt alkalmazottját — három nőt és két férfit. Allapotuk nem súlyos.

A CIM haifai szövegíróje közölte, hogy a limaszoli irodában nem alkalmaznak izraeli tisztviselőket, így a sebesültek helyi lakosok.

A limaszoli rendőrség szóvivője elmondotta, hogy a tettes, miután eldobta a kézigranátokat futni kezdett, azonban járőrelők üldözőbe vették. A merénylő pisztolyt rántott és üldözőire lőtt, de senkit sem sebesített meg. Végül rendőrök lefegyverezték és letartóztatták. Azt mondta magáról, hogy „palesztinai arab” és Libanonból érkezett. Iratok nem voltak nála.

Az utazási iroda tulajdonosa Papa Vasilio, aki annakidején segített hajókat szerezni az „illegális alijához” és nemrégiben járt Izraelben.

A PFSz ciprusi megbízottja azt mondta, hogy nem tud az esetről.

A Főrabbinatusi Tanács, amely tegnap megtartott rendkívüli ülésen tárgyalta a Felsőbírószak határozatáról az ásatások ügyében, azt hangoztatja, hogy „Izraelben a háláchá határozza meg az életformát, a háláchá örök és nem tartozik profán hatóságok hatáskörébe”.

Mordechaj Virsubszki képviselő (Sinuj) felkérte a Máarách Kneszet frakciójának elnökét, hogy kérje sürgős Kneszet-ülés összehívását a Főrabbinatusi Tanács határozata ügyében.

Kérte a Kneszet jogi bizottsága összehívását is.

Washington (Reuter). — Huszejn jordániai király a Washington Postnak adott interjújában azt mondta, hogy az Egyesült Államok nem remélheti szovjetellenes stratégiai szövetség létrehozatalát a Közelkeleten Izráel és az arabok bevonásával mindaddig, amíg a palesztin kérdés meg nem oldódik.

„Ez pontosan olyan elgondolás, amely azt juttatja eszembe, hogy Washington rendkívül egyszerűen képzelet el a közelkeleti kérdés megoldását. Az arabok még mindig inkább Izraelben mint a Szovjetunióban látnak veszélyt.”

A Főrabbinatusi Tanács, amely tegnap megtartott rendkívüli ülésen tárgyalta a Felsőbírószak határozatáról az ásatások ügyében, azt hangoztatja, hogy „Izraelben a háláchá határozza meg az életformát, a háláchá örök és nem tartozik profán hatóságok hatáskörébe”.

A Főrabbinatus megerősítette azt a megállapítást, mely szerint a vitás ásatási területen temető volt.

Shmo Goren országos áskénáz főrabbi bejelentette, hogy a kö-

vetkező Kneszet ülészak megnyitáskor követelni fogja a kormánytól, hogy a koalíciós megállapodás 45. pontja alapján hozzanak törvényt, amely felhatalmazza a rabbinatust, hogy temetőnek nyilvánítsa az ásatási területet.

A Főrabbinatusi Tanács, amely tegnap megtartott rendkívüli ülésen tárgyalta a Felsőbírószak határozatáról az ásatások ügyében, azt hangoztatja, hogy „Izraelben a háláchá határozza meg az életformát, a háláchá örök és nem tartozik profán hatóságok hatáskörébe”.

A Főrabbinatus megerősítette azt a megállapítást, mely szerint a vitás ásatási területen temető volt.

Shmo Goren országos áskénáz főrabbi bejelentette, hogy a kö-

vetkező Kneszet ülészak megnyitáskor követelni fogja a kormánytól, hogy a koalíciós megállapodás 45. pontja alapján hozzanak törvényt, amely felhatalmazza a rabbinatust, hogy temetőnek nyilvánítsa az ásatási területet.

A Főrabbinatus megerősítette azt a megállapítást, mely szerint a vitás ásatási területen temető volt.

Shmo Goren országos áskénáz főrabbi bejelentette, hogy a kö-

TÖBBSÉG AZ AWACS-ÜGYLET ELLEN

Howard Baker, a republikánusok vezetője a szenátusban tegnap azt mondta, hogy többség mutatkozik a szenátusban az AWACS-ügylet ellen, ez azonban nem jelenti azt, hogy Reagan végül nem győzhet a parlamenti küzdelemben.

Richard Allen, Reagan nemzetbiztonsági tanácsosa azt mondta, hogy a kormányzat valószínűleg korlátozásokat fog javasolni a Szaudának szállítandó AWACS-gepek használatára ügyében.

A főrabbinatusi tanács: «Izraelben a háláchá határozza meg az életformát»

BROADWAY 80 EZ MEGFELEL NEKEM...

MINDIG AZT HITTEM, HOGY CSAK EGYFAJTA CIGARETTA VAN — AMIG FELFEDEZTEM A BROADWAY 80 -AT Amerikai keverék 80 mm,

Most már csak Reagan aláírása van hátra

Az amerikai Kongresszus megszavazta Wallenberg állampolgárságát

A Szenátus jóváhagyása után az USA Kongresszusa is megszavazta azt a törvényjavaslatot, amelynek értelmében Raoul Wallenberg az Egyesült Államok tiszteletbeli állampolgára lesz. A szavazás egyhangú volt. Most már csak Reagan elnök aláírása van hátra, amely szentesíti az elfogadott törvényjavaslatot. Annak kihirdetésével egyidőben hatályba lép és az amerikai diplomácia megkezdheti az akcióját Moszkvában Wallenberg érdekében.

Az Egyesült Államok történetében eddig csak egyetlen esetben adtak idegen ország polgárának tiszteletbeli állampolgárságot. Churchillt, Anglia miniszterelnökét érte a kitüntetés a második világháború után.

Raoul Wallenberg kitüntetésének más jellegű háttére van. Az amerikai törvényhozók nem tartják ugyanis kizártnak, hogy a svéd diplomata, aki a második világháború idején legalább 30

ezer, de talán több magyar-zsidó életét mentette meg, majd utána a szovjet elhárítás emberei letartóztatták és Oroszországba hurcolták — még életben van és valamelyik szovjet börtönben, esetleg egy szibériai büntetőtáborban várja a szabadulást. Ha az Egyesült Államok tiszteletbeli állampolgára lesz, az amerikai diplomácia teljes súlyával léphet fel Wallenberg érdekében az oroszoknál.

A Kongresszus egyik tagja figyelemre méltó megállapítást tett a szavazás előtt. A következőket mondotta:

— Biznunk kell abban, hogy Wallenberg életben van. Ebben az esetben kikényszerítjük majd, hogy Moszkva engedje szabadon a keserves sorsu és büntetlenül sokat szenvedett svéd diplomatát. De ha nem él már, akkor is elvárjuk Moszkvától, mondják meg őszintén Amerika népének a világ közvéleményének, mi történt Wallenberggel, hol fejezte be az életét, milyen körülmények között halt meg és milyen bűnök elkövetésével vádolták...

Az amerikai Kongresszusa van egy magyar-zsidó képviselője, Lantos Tamás — ő kezdeményezte a törvényt, amely tiszteletbeli állampolgárságot ad Raoul Wallbergnek. A kaliforniai kormányzó és felesége Wallenberg megmentettjeinek sorába tartozik.

Itt jegyezzük meg, hogy az utóbbi években több Wallenberg-film készült a nyugati világban.

Az egyik John Birman, a BBC tévé-adása számára forgatta.

Birman hosszabb időt töltött Izraelben a BBC tudósítójaként és találkozott Raoul Wallenberg pesti tevékenységének szemtanúival, illetve több megmentettjével. Az általa összegyűjtött anyagot először riport-sorozat formájában dolgozta fel és könyvet írt Wallbergéről „A világ jámborainak egyike” címmel. A könyv a napokban jelent meg a londoni könyvpiacra. A szerző időközben Washingtonba költözött s folytatja újságírói tevékenységét.

A Raoul Wallenberg életéről forgatott dokumentum-film az angol tévé tavaly már bemutatta. Az izraeli tévé megszerezte a film előadási jogát és jövő esztől kezdve este tűzik műsorra.

Gádafi Magyarországon

A hagyományos magyar-libiai barátság

Budapestről jelenti a Reuter hírgyűnkés, hogy Muámmár Gádafi Libia diktátora a magyar fővárosba érkezett, baráti látogatásra. A magasrangú vendéget — folytatja a jelentés — Kádár János, a párt főtitkára és Losonezi Pál, az Elnöki Tanács elnöke fogadta a Feri hegyi repülőtéren.

A magyar lapok szeretettel üdvözlik Gádáfít és látogatása alkalmából „a hagyományos magyar-libiai barátságról” írnak. Kádár János a parlamentben fogadta vendégét.

Mint ismeretes, néhány nappal ezelőtt ért véget a libiai Bengáziban négy szélsőséges arab ország és a PFSz vezetőinek értekezlete, ahol élesen elítélték Amerika Izrael-barát politikáját és elhatározták, hogy erősíteni fogják a szovjet orientációt. Az értekezlet után közvetlenül került sor Gádafi budapesti látogatására, amelynek időpontját már korábban meghatározták.

Nem lehetetlen, hogy magyar-libiai fegyverügylet körvonalai is kibontakoznak a tárgyalás rendjén.

„Tél tábornok” rövidesen hatalomra kerül Afganisztánban

A Los Angeles Time feltűnést keltő cikke

A Los Angeles Time riportere Afganisztánban járt és friss benyomásairól tájékoztatta olvasóit. A cikk lényege, hogy napokon, legkésőbb heteken belül beköszönt a kemény tél Afganisztánban és ennek nagy fontossága lesz a harcok alakulását illetően.

A riportert szerint belátható időn belül szó sem lehet győzelemről és a tél csak annyiban téveszt, hogy mindkét felet a téli harcmodor alkalmazására kényszeríti. Mivel az oroszok és a velük szemben harcoló gerillák egyaránt pontosan tudják, mi történik akkor, ha „Tél tábornok” uralomra kerül, ezért igyekeznek minél több stratégiai pontot elfoglalni, abban a tudatban, hogy az erőviszonyok újabb módosulására csak májusban kerül sor, amikor beköszönt Afganisztánban a tavasz.

Nyugati megfigyelők az utóbbi időben azt írták, hogy az afganisztáni hadseregnek 30 ezer tagja van, de a Los Angeles Time munkatársa úgy vélekedik, legfeljebb 20 ezer katonára számol Kamal Babrak zászlaja alatt.

Harcol, de gvingén harcol. Nyilvánvaló, hogy az afganisztáni katonák nagy többsége a partizánokkal szimpatizál és ha erre lehetőség van, segíti is őket. Még most is sokan dezertálnak a hadseregből és állnak azok oldalára, akik a szabadságért harcolnak.

Azt írja az amerikai újságíró, a világ más népei, főleg a szolgátsághoz taszított népek, tanulhatnak az afganisztániaktól igazi hazaszeretetet. Egyetlen afganisztáni sem hajlandó belenyugodni abba, hogy hazája szovjet elnyomás alatt maradjon és mindenki minden áldozatra kész. Az egész nép besorozott katonának

tekinti magát és ennek megfelelően viselkedik — írja a Los Angeles Time munkatársa, aki végül felveti a kérdést, sor kerülhet-e az oroszok győzelmére.

A választ így fogalmazza meg: Erre csak akkor kerülhet sor, ha Moszkva megnégyeszezi az Afganisztánban állomásozó katonai erejét. De ebben az esetben is csak fizikai elvonásról lehet szó, mert a föld alatt továbbra is működne az afgán ellenállási mozgalom.

Persze a szovjet hadvezetés nem is gondol a csapatai megvonására, mert a jelenlegi helyzetben nincs szüksége abszolút győzelemre. Az amerikai újságíró szerint Moszkva tulajdonképpen elérte célját. A világ lassan

ismét felmerült a terv, hogy esetleg felemeli a gazdasági kormányzat az értékéltöbblet-adót. A végső döntés előtt tárcaközi bizottság vizsgálja meg a problémát. A gazdasági tárcák államtitkáraitól szervezték meg a bizottságot.

Chájim Stenger tel-avivi ügyvéd felfolyamodással fordult a Felsőbíróhoz törvényességi tanácsához (BAGÁC) és annak a megállapítását kéri, hogy őt jogellenesen diszkriminálják, amikor nem teszik számára lehetővé a Templom hegyen való imádkozást. A Felsőbíró az ünnepek után tárgyalja a felfolyamodó előterjesztést.

RÖVID HIREK

● Eli Amir személyében új helyettes államtitkárt nevezett ki Aharon Uzán, a földművelésügyi miniszter helyettese. A kinevezés kisebb közéleti botrány kezdődött, mert nem beszélt meg ezt a lépést Waldman államtitkárral, aki hosszabb ideje vezeti a földművelésügyi tárca adminisztrációját.

● A tel-avivi rendőrség megkezdte különböző intézkedések foganatosítását abból a célból, hogy a közelgő ünnepek napjainban biztosítsák a lakosságot minden rendbontással szemben. A rendőrség megerősített egységei gondoskodnak a biztosításról.

● Október 1-től felemelik a szülési segély összegét, amelyet 1600 shekelben határoztak meg.

● Az izraeli arab lakosság kérvése alapján intézkedés történt annak érdekében, hogy a jövőben minden útjelző-tábla szövegét arabul is feltüntessék.

● A rendőrség példa nélkül álló akciót hajtott végre a Negevben narkotikum-kereskedők ellen. Az akció során felgöngyölítettek egy hálózatot, amelynek tagjait, 32 embert őrizetbe vettek s megindult ellenük az eljárás.

● Az egészségügyi minisztérium felhívást intézett a közönséghez, hogy a kirándulók nagyon vigyázzanak, milyen forrásból isznak, mert különböző járványok veszélye fenyeget. Ha nincs megfelelő jelzés arra vonatkozóan, hogy lehet a forrásból inni, felkéri a közönséget, más módon oltsák a szomjukat.

● Jaffán ismeretlen tettesek felrobbantották Rázi Abu-Szejif (47) személyautóját. A vizsgálat első szakaszában megállapította a rendőrség, hogy alvilági leszámolás van a bűncselekmény hátterében.

● Kongresszust tartott a nyomdai dolgozók szakszervezete, Jisráél Készár, a Hisztdarut helyettes főtitkára mondott beszédet és felszólította mind a munkaadókat, mind a dolgozókat, tegyenek erőfeszítést a nyomdai problémák megoldására érdekében. A közgyűlést Meir Goldsteint választotta meg főtitkárnak.

● Az egyik izraeli pénzintézet a Bank Hábójnleumi Hárison igazgatósága elhatározta, hogy a takarékossg szorgalmazása érdekében felemeli a megtakarított összegek után járó kamatlatbat.

● Ezernégyezer új lakást építenek a Tájbe melletti új településen, amelynek Kocháv Jáir a neve. Az új település Jáir Stern, a Lechi egykori parancsnokának nevét örökíti meg.

● Közvetítették a munkanélküliek számát. Jelenleg 13.500 munkanélkülit tartanak nyilván. Összevetésül — márciusban 17 ezer munkanélkülről szólt a jelentés.

● Tüntetés volt Tel Avivban a Chálámis városi építőtársaság irodája előtt. Ötvenen vettek részt a tüntetésben és elviselhetetlen lakás-problémák azonnali megoldását követelték.

● A Bár Ilán egyetemen a jövő évtől új fakultás létesül, amely tájékoztatási szakembereket képez majd ki. Két éves lesz a tanfolyam, amelyre olyanokat vesznek fel, akik az első diplomájukat már megszerezték az irodalmi, a szociológiai vagy más fakultásokon.

● A Haga parancsnoksága közli, hogy ma két gyakorlatot tartanak. Az egyik Micepe Rámonban, a másik Chederán és Párdesz Chánán lesz. Arra kéri a lakosságot, hogy működjenek együtt a gyakorlatok parancsnokaival és résztvevőivel.

● Felülvizsgálják az ipar számára eladásra kerülő gyümölcs árát. A kereskedelem és iparügyi miniszter és a földművelésügyi miniszter tárcaközi bizottságot szervezett a probléma valamennyi vetületének tanulmányozására.

● Az Anlenby hídön elindultak az első izraeli zarándok-csoport tagjai Mekkába, hogy a Kába közel, vallásuk parancsolatának megfelelően, imádkozzanak. A második csoport napokon belül indul útnak.

● Jicchák Modái tárca nélküli miniszter néhány napot a tel háson Siba kórházban töltött. Melkasi fájdalomkakkal szállították be szombat este. A miniszter tegnap óta folytatja munkáját.

HOTEL «GÁLÉJ ZOHÁR»

HOLT-TENGER

OKTÓBERI AKCIÓ

„ÜNNEPEK KÖZT”

Október 1-től október 12-ig

● Félpenzió, inkluziv kávé és sütemény d. u. 4-kor — 384 shekel + é. t. a., 560 shekel + é. t. a. helyett, teljes penzió személyenként 2 ágyas szobában. A „Gáléj Zohár” szállóban 160 szoba, 4 csillagos, kártya és televízió szoba, diszkoték, video-tape, metenkaft 2 film, bingo, esti szórakozások és étterem szombaton.

„Ünnepek közt” ár az utolsó alkalom vakációra, a főszezon előtt.

RENDELJEN HELYET MOST!

Tel-Avivban* — a „Gáléj Zohár” szálló rendelési irodája: Sd. Rothschild 56, tel. 03-615398, 03-625955.

Holt-tenger — „Gáléj Zohár” szálló, Jám Hámelách, tel. 057-90581.

A TEL-AVIVI MOZIK HETI MÜSORA

- ALLENBY: Gyorsan, gyorsan
- BEN JEHUDA: Csalafintasz amerikai módra
- CÁFON: Lili Marleen
- CINEMA 1: Angyalok kommandó-akciója
- CINEMA 2: A két laguna
- CHÉN (Zárva)
- DEKEL: Feltörő csillag
- DRIVE IN: A Gamma-sugarak borzalmai
- ESZTER: Megbolondítjuk a tanárokat és sikerül a vizsgáknak
- GAT: Egyszerű emberek
- GORDON: A nők városa
- HOD: Férfivadászat
- LIMOR: A formula
- MAXIM: Ragvogás a fűben
- MOGRABI: Tűhegyen
- ORLI: Évszakok változása
- PARIS: A postás kétszer eszenget
- PERISCP: Haj
- SÁCHAF: Moszkva nem hisz a könnyekben
- STUDIO: Excalibur
- TCHÉLET: A szénbányász lánya
- TEL-AVIV: Az éjszakai üldözés
- TEL-AVIV MUZEUM: Kacsák

APRÓHIRDETÉSEK

- AMOSZ MENDENT VESZII Lakás te felszerelést — hágyatékot — antik tárgyakat — ezüsttárgyakat 03-37613 03 82057 az este 03-586675
- „SZRIGEZ HELEN” keres gyakorlati overloket és Singer varronoket, gyakorlati modellirozonoket teljes és állandó állásba. J6 feltételek. Házszod-u. 4. Bloomfield stacionál 03-321228.
- VENNEK orosz, vagy német zongorát, bármilyen állapotban. Kézpénzzel fizetek. 03-286373, 03-313694.
- HOLZMANN KOGAN, 736511 (Maldar), ajánlat: 3 csendes Ramat-Gan központjában. 316-4 61, másodikkezből, Ramat-Gan központjában.
- VENNEK ZONGORÁT újat, vagy használtat jó állapotban, tanulóknak. 03-703710.

NÉMETSZÁGI TUNÓDÉS

A VÉRVÖRÖS SZEGFÜ

Írta: DÁNOS MIKLÓS

Schogysem tudok megszabadulni a szeptemberi mozzanattól és annak továbbgondolási kényesérétől. Pedig, józanul, nem fel-fokozott fantázia szűrőjén keresztül néve a dolgot, semmiség az egész. Csupán annyi történt, hogy szeptember elsején, Hannover régi temetőjének vasrácsos kapuja előtt virágot áruáltak; a virók tulnyomó része idősebb asszony volt, de akad közöttük középkorú férfi, sőt gyermekember is.

Sütött a nap, őszi illatok szálltak a magas kökerítés körül és a temető-kert magas fái, a lepergett nyár titkairól suttogtak. A nagy ponyvasátrák alatti fűgőn buzgoló virágárusok, az eladók szokása szerint, kínlat portékájukat, a színaradatokban pompázó virág-szimfóniát. A virók pedig vagy alkudoztak vagy sem, és szorgalmasan vásárolták a virágcsokrokat. De volt olyan is, aki számként válogatta és zöld levelekkel díszítette bokrétaját. Virág nélkül senki sem lépte át a temető küszöbét. Közben nyüzsgött az utca és egy szemernyi ünneplésség sem próbálta átlenyúgni a hétköznap megszokott hétköznapi jellegét.

Hát akkor? Miért a nagy szavak és mi az a mozzanat, amitől nem tudok megszabadulni? Hiszen a Kranckstrasse sarkán is árulnak virágot, a kapualjban is, a Lister Meile vöröstéglás korzója is tele s tele van virágüzletekkel. Úgy látszik a németek szeretik a virágot. Tény az, hogy hihetetlen mennyiségben vásárolják. Nincs látogatás virágcsokor nélkül, sem születésnap, sem esküvő, de nincs megszokott hétköznapi pihenő sem, bokréta nélkül. Viszik az óvodások a mamának, a kisiskolások a tanítónénak, a szerelmesek a taládkára. Megszámláltam: a szomszédomban levő kétszáz méteres utca-szakaszon kilenc pazar virágüzlet pompázik. Szeretem őket, mert szépek, szeretem őket, mert valamiképpen a lecsendesedés, a német változások nyugalmát lehellik. Ugyanis egy másik utcában, az úgynevezett „Nostalgiaboltok” sorakoznak tele háborús relikviákkal, Wehrmacht-évekkel, SS-jelvényekkel. Szerencsére, az elafja üzletekből mind kevesebb van. A régiék unják, az új nemzedéket pedig nem érdekli számukra mindez nagyon-rég-volt történelem. Pedig nem is volt olyan nagyon rég — lásd a temetőt...

Miért ne lenne, hát a régi hannoveri temető bejárat előtt is virág elárúsítás? Hát a halál nem üdít? Hogy itt, persze, többről van szó, a háború gázos emlékéiről, az érzelmek világaról, az emlékezés dőbhenetéről? Mindegy, de az is korparancs, hogy virágot kell vinni a sírokra. Különösen akkor, amikor hősokról

van szó, az egykori katonákról. A német katonákról. Mert ne felejtjük el azt, amit az imént említettem, szeptember elsején történt mindez. Márpedig szeptember első napját nehezen felejtjük el az emberiség, és ezen belül pedig főleg Európa, hiszen 1939 szeptember első napjának hajnalán kezdődött a hitlerista agresszió, a második világháború, amelynek mindannyian szenvedője, gyászolója, árvája vagyunk.

A hannoveri régi temető is tele s tele háborús halottakkal. Itt elföldelt férfiakkal és nőkkel, vagy ki-tudja-hol elpusztult és ott eltemetett németekkel. Az utóbbiaknak csupán jelképes sírjuk, hogy maradjon utánuk legalább egy márványtábla, abba bevésve névvel és két év-számmal: születés és halál. A két szám közötti rövid időszakot nevezik életnek. A matematika hihetetlenül leegyszerűsítette az oly gyönyörűsége és anyai szenvedéssel teli életfolyamatot.

Nos, ezen a szeptemberi napon eljötték ide a túlélők, az ómamakká vált leszármazottak, a soha meg nem simogatott unokák, az egykori barátok. Szokás hatalma, morál kérdése — hagyomány. En, ezuttal, kívülről szemléltem az eseményeket. Hiszen akármilyen kegyetlenség is kimondani, nekem, személy szerint, egészen más a viszonyulásom a kőfalon túl pihenő halottakhoz. De ez más kérdés. (vajon?)

Egyszóval halkán, csendben, figyelemzeten, minden hangoskodás, vagy alkudozás nélkül folyt a virág-kereskedelem. Gazdát cseréltek az alsószászországi mezzei virágok, a holland rózsaköltemények száza, az őszi lombok aranuló levelei, no meg a szegfűk. Micsoda páratlan példányok! Vörösek mint a virtuosus vér színe, fehérek, mint a hulló hegyi hó hulláma, sárgák, mint az irigy sóhajok sebe, lilák, mint a tengeri hajnalok háta. Zsidó földből nőtt virágok.

És mindez német sírokon. Változott, ugye mégis változott némileg a világ?

Persze vették tuatszámra — láttam ötven szálás szegfűsokrot is. És most következett be az a fordulat, amely az itenieknek másodlagosnak tűnhet, de számomra elsődleges szereppé lépett elő. Ugyanis a szegfűk mellett megpillantottam egy szerény feliratot. Csupán ez állt a parányi táblán: „IZRAELI IMPORT SZEGFÜ”. És abban a pillanatban önkéntelenül megdöbbant a szívem, összeszorult a torkom. Tévedés ne essék, nem a szent hagyomány mámorító büszkesége fogott el, sem a buta gyerek öntelt bölcsködése, hanem valami egészen más. Abban a másodpercben pontosan és elégtelével érzékeltem, hogy noha itt egyszerű import-export műveletről, azaz pénz körül táncoló kereskedelemről van szó, mégis valami különleges helyzetnek vagyok a tanúja. Ugyanis ezen a korábbi napon, 1981 szeptember elsején, itt, a Német Szövetségi Köztársaság északi részén, a hannoveri keresztény temetőben izraeli, tehát zsidó virágok díszítették az egykori Wehrmacht, az SS-hadosztályok, a Gestapo, vagy a szomszédos Bergen Belsen őrző-gárdájához tartozó német katonák sírjait. Pont.

Tulajdonképpen ennél többet nem is kellene mondani. Olyan dőbhenetes és frappáns ez az élet teremtettsé mozzanat, hogy minden magyarázat csak gyengítene a valóságot.

És előttem mégis felkődlik a dus galileai völgyek, a kibucok kertjei, az egykori sivatagok helyén virágzó földek és a bibliai szöveg egyik rövid mondata ki-vánközök a számára. „És virágok nyílnak — világra néve. Isten akarataból.” Ezuttal szegfűk: vörösek mint a virtuosus vér színe, fehérek, mint a hulló hegyi hó hulláma, sárgák mint az irigy sóhajok sebe, lilák mint a tengeri hajnalok háta. Zsidó földből nőtt virágok.

És mindez német sírokon. Változott, ugye mégis változott némileg a világ?

Arab izgatás táplálja a görögországi antiszemitizmus tüzét

A hatalmas athéni amfiteátrumban, az Akropolisz lábánál, a „Janne d'Arc” drámáját adják elő, négyezer ember hallgatja, s amikor a hárfás egy zsidógyűlölő mondathoz ér, sok görög néző megtapsolja. Furcsa ez Athénban tapasztalni, részben azért, mert az ortodox görögök amugy nem nagy rokonszenvvel fogadták a darab katolikus ihletésű tartalmát, de meg azért is, mert az antiszemitizmus eddig Görögországban nagyjából ismeretlen volt. Sok néző tiltakozott is a taps ellen, s egyikük nyílt levelet publikált a legnagyobb athéni lapban, amelyben megvédett keresztény hittestvérei helyett kért bocsánatot a zsidóktól. Ezek az emberek — írta — elfelejtették, hogy apaik a világháború alatt azért küzdöttek a földalatti mozgalomban, hogy soha senki többé meg ne tapssja a náci elméleteket. Dánisz, a költő, mert ő volt a nyílt levél szerzője, így folytatta: „Nem akartam hinni a fitulmenek, szinte sokban morogtam magam elé: micsoda szégyen. Egy mellettem ülő hölgy ezt mondta: Vajon ezek nem értik, hogy Auschwitzot és Dachaut tapsolják meg? Nem tudom — írja a költő —, hogyan ütötte fel a fejét hazánkban a fajvédelem, s nem tudom, ki próbálja népünket az antiszemitizmussal megmérgezni.”

A kérdésre nehéz válaszolni. Az igazság az, hogy az idősebb görög nemzedék szívében mindig is szunnyadt némi antiszemitizmus, az egyház tanításai és begyökerezett szólásmondások nyomán. A vészorszak után ez az ellenséges érzés elhalványult, az ifjú nemzedék pedig soha nem is lát zsidót. A vészorszak ugyanis annyira megritkította a görög zsidóság sorait, hogy egész Görögországban mindössze 5000 maradt, s a csoport oly kevésbé ismert, hogy a görög lapok általában összekeverik a zsidót az izráelivel. De mikor

kezdett az ellenséges érzelmét feltámadni? A hatnapos háború után, amikor a köölajra támaszkodó ravasz arab propaganda ismét kezdett a zsidók és Izráel ellen lázítani. Azt igyekeznek a görögökkel elhitetni, hogy Izráel ellensége Görögországnak, saját érdekében akar hatni a görög és ciprusi politikára. Az arabok szerint Kréta szigetén az amerikai flottabázis csak Izráel érdekeit szolgálja és Izráel szervezte meg a 67-es katonai puccost, mert jobban tud hatni diktatúrát, mint szabad népre. Mikor kiderült, hogy Dáján épp a puccs napján tartózkodott Athénban egy napig (ott-éle leányát látogatta meg), tüstént megszületett az Izráel-ellenes vád: Dáján Jeruzsálem üzenetét hozta a puccsistáknak, sőt zsidó katonák őrizték aznap az athéni középületeket. Mondanunk sem kell, mennyire légbőlkapott hazugság volt ez, ahogyan az is, hogy mivel Papadopolusz görög diktátor nem támogatta a jom-kipur háború idején Izráelt, ez váltotta le őt egy másik tábornokkal, akinek zsidó a felesége..

LIBIABÓL JÖN A PÉNZ

A másik várd arról szól, hogy Kréta szigetén is Izráel támogatja a szeparatistákat, hogy a szigetet elszakítsa az arab-barát Athéntól. Ezen csak kacagni lehetne, ha a görög népet nem ezzel a méreggel etetné napról napra a megvásárolt sajtó. Ujságírók és ál-írók serege áll a propaganda szolgálatában, amit görög kormánykörök sze-

rint hatalmas összegekkel fizetnek meg a libiaiak. Amikor a görög villanytársaság elnöke, aki véletlenül zsidó, s Ráfáel Mojszisznak hívják, felvitte a villanyáram árát, az arab zsoldban álló lapok felháborodva kérdezték, hogyan nevezhettek ki zsidót ily magas posztba.

AZ EGYHÁZ, MINT MINDIG...

Táplálja az antiszemitizmust az ortodox egyház is. A korinthusi metropolita például, aki pedig egyik legműveltebb főpapnak számít, könyvet írt arról, hogy a „Jehova tanúi” szekta a zsidók eszköze a világalom megszerzéséhez. Amikor a zsidó hitközség okmányyszerűen bizonyította be neki a vád alaptalanságát, egyszerűen félresöpörte a bizonyítékokat.

Hogy mire vezethet a lélekmérgezés, azt egy tragikomikus eset bizonyítja. Kréta szigetén egy kis falunak támogatást kínált a Kézöspiac, amiből megépíthették volna szoláris villanytelepüket. A gyanakvó falusiakat el-kepesztette, mily nagy a felajánlott összeg (1 millió dollár), s valaki bebeszélhette nekik, hogy a szoláris áramtermelés izráeli találmány, a felkínált pénz tehát zsidó ármány. El is utasították a nagylelkű ajánlatot.

A hivatalos görög politika mentes minden antiszemitizmustól, a kormánykörök mégsem lépnek fel kellő erővel az antiszemita hullám ellen mert nem akarják ujjat húzni az arabokkal.

SZIGORUAN TITKOS DIJSZABÁS

Ki tudja mennyi bélyeget kell ragasztani (sékemben) egy Európába küldött újévi üdvözlőre? Mi a dijszabása egy levélnek, nyomtatványnak, amelyet az amerikai nagybácsinak címzünk? Mibe kerül egy expresszlevél Gederára?

Senki sem tudja, mert Cipori nyug. tábornok távközlési minisztériuma távolról sem tartja szükségesnek közölni az új postatarifát. A honvédelmi minisztériumból átköltözött Cipori nyilván katonai titoknak tekinti a dijszabást.

Mit tesz az ember, ha nem ismeri a postai dijszabást? Világos. Elmegy a postára és megnézi. Igen ám, de postahivatalainkban három héttel az új dijszabás életbelépése után még mindig ott függ (gondosan áthuzva) a régi, (be régi!), március 31. keltezésű tarifa. Új nincs. Állj sorba és kérdezd majd meg a hivatalnokot, aztán próbáld meg gyorsan kiszámítani, hogy hová és hány levelet kell küldöned és mennyi bélyegre van szükséged, de gyorsan, mert a hivatalnok türelmetlen, a sorbanállók lökdösek.

Elmentem hát a petách-tikvai főposta igazgatójához, aki rendkívül előzékenyen megmagyarázta, hogy a központi igazgatóság még nem küldte el az új dijszabás ki-függesztendő példányait. Ez a kedves uriember lemá-solta számomra az engem érdeklő tarifákat a birtokában lévő egyetlen példányból, amiért külön köszönetet és dicséretet érdemel. De ő is elismerte, hogy ily módon nem lehet kielégíteni néhány ezer érdeklődőt. Kérésre telefonon felhívta egyik felettesét, aki csak azt a választ adta: a tarifák a nyomdában vannak! Ezt három héttel a tarifák életbelépése után, bár természetesen előre kellett volna közzétenni, legalábbis a sajtóban.

Az izráeli posta jelvénye egy száguldó szarvas. Kiöregedett szegény és lesántult. Már csak botladozik...

ARAD GIDEON

ISMERETLENÜL HALT MEG HAZÁNK EGYIK LEGNAGYOBB FELTALÁLÓJA

Ez a história valóban „bomba-historia”, mert tényleg bombáról, pontosabban ágyugolyóról, a legpontosabban az izráeli hadiipar legújabb találmányu páncéltörő ágyugolyóiról van benne szó. Ennek a 105 milliméteres lövedéknek az eladásáról tárgyalt Saron miniszter Svájcban, de amit nem mindenki tud: eddig már 18 állam vásárolja tőlünk, máig egy félmilliárd dollár forgalmazott vele az üzem, s a vevők listája még nyitva.

Némileg vegyes érzéssel olvassuk a sikert és néhai Golda Méirre gondolunk, aki azt mondta, soha nem bocsátja meg az arab államok vezetőinek, hogy minket, a köny népet katonákká tettek. De ha már fegyvert gyártunk, legalább jó fegyvereket gyártunk, na a világ első öt fegyvergyártó nemzete közé sorolnak bennünket, a szóban forgó ágyugolyó meg úgy fog, mint a friss zsemle.

A tank-ágyuk lövedékeinél két-tévesz és az átütőerő fokozása. Avrahám Mávok, hadiiparunk egyik vezetője fejlesztette ki az első olyan páncéltörő lövedéket,

amely hosszú távon is szokatlanul nagy átütőerejű.

KI VOLT AVRAHÁM MÁKOV?

Be kell öt mutatnunk, mert zsenialitása ellenére is szinte ismeretlen maradt a nagyjönzőnek előtt, holott szinte nemzetmentő szerepet játszott fegyveriparunk kiépítésében. 1947-ben szerezte meg a L'Éclair Technion villamosmérnöki diplomáját és hamarosan zseniként ismerték meg a fegyvergyártás szakmájában. A központi laboratórium vezetője volt és a hadiipar vezérigazgató-helyettese, és senki annyival az üzem fejlesztéséhez hozzá nem járult, mint ő. Az ő találmánya volt például az a fűrtős bomba, amellyel légihad-erőnk a hatnapos háború első napján szaggatta fel a támadásra készen álló arab haderők repülőtereinek a kifutópályáit, mégpedig gyakorlatilag helyrehozhatatlanul: megtapta érte Izráel Biztonsági nagydíját. Megkapta ő ezt már két évvel azelőtt is, csak hogy akkor biztonsági okokból nem közölték, miben áll a találmánya. Nehéz ember volt, konok és sokat kö-

vetelő, de mindent elnéztek neki kitarásáért és lángelméjű találmányaiért: Micháel Sor, a hadiipar vezérigazgatója szerint fegyvergyártó üzemük kivitelű cikkeinek mintegy felét Mávok találta fel, s csak a másik felét a hadiipar sokszáz többi munkatársa.

Nem esik jól senkinek, ilyen nyilvános szerszámot dícsérni, de ha már megszületett és piacra került, akkor azt is el kell mondani róla, hogy tetejében még olcsóbb is minden más hasonló lövedéknél. Nem meglepő tehát, hogy a vevők szinte sorban állnak, 18 állam pedig már meg is kötötte a szerződést tíz- és tízezer golyóra, sok évre előre.

Maga Mávok csak a siker kezdetét érte meg. Harminchárom évi öndórá szolgálat után tavaly télen elvitte egy súlyos betegség. Minden más országban pénzrel, járadékkal, részeselekkel árasztották volna el, még az unokái is megélhettek volna belőle. Nálunk ilyesmi nincs, még jó, hogy a nép halálján kívül legalább a biztonsági díjakat megkapta. Ennél sokkal több jár ki emlékének.

POSTAI ELŐFIZETŐINK FIGYELMEPE!
1981 szeptember 1-től
1 havi előfizetés az ÚJ KELETRE 112.50 sekel
 értékeltöbbletteladával
 Kérjük előfizetőinket, hogy az esedékes összeget ezen az áron fizessék be a hónap elején.
 A kiadóhivatal

Friss és ócska viccek régi és új olékról

Most jelent meg Párizsban egy kis viccgújtó „Szása bácsi” tollából: teljes nevén a szerző Alexander Vorovejcsik, aki sajnos nem érthette meg a könyv megjelenését. Az anekdota- és tréfagyűjtemény jelentős része az Oroszországból jövő új olék ról szól, akiknek természetrajzához hozzátartozik, hogy új olé saájuk első felében a Szovjetuniót szidják, a második felében már Izráelt, a harmadik felében pedig a náluknál is frissebb új olékat...

Akad a viccek között néhány ócska is, de egynémelyik megérdemli a megismétlést, így például az, hogy az új olé szerint Izráel 400 kilométer hosszú és 100 kilométer széles és 175 centi magas. Azért épp ilyen magas, mert az olé 188 centiméter, Izráellel pedig „időig” van...

És nem is annyira vicc, mint szomorú valóság a másik, amelyben pipilgetés közben az egyik orosz zsidógyerek csodálkozva kérdi a barátját, hogy öt miért nem mentél még körül. Azért nem, feleli a társa, mert apuka még nem döntött, hogy maradunk-e.

A másik vicc-csoport az utolsó oroszországi évekről szól. A

moszkvai villamosban odaszól a kalauz a családfőnek: „Megvette már a jegyket?” — amire szerény zsidó azt feleli: „Minek vettem volna, hisz még nem kaptam meg a vizumot.” A másik anekdotában a KGB tisztviselője faggatja a kivándorlót, miért akar elmenni. Két okból, feleli az, s az egyik az, hogy a szomszédom, valahányszor berug, az ajtómat döngeti és azt ordítja, hogy várjál, zsidó, csak legyen vége a szovjet rezsimnek, majd mi ellátjuk a bajotokat! — Hát én ezt nem akarom bevárni. — A KGB embere mosolyogva legyint, és azt mondja: — Sosem törődjön vele, a mi rendszerünk szilárd. — Mire a zsidó: — Ez a másik okom.

Kisréteties e kurta tréfa: Ket

ten ülnek a börtönben, Chájim 8 évet kapott, Majsi 12-öt. Majsi odaszól Chájimnak: — Te felelődj az ajtó melletti priccsen, mert te még ki hamarabb.

A legtöbb tréfa nem zsidó találmánya, a Szovjetunióban általában ezekkel vigasztalódnak, az egyikben Brezsnyev lidérces álma-ról van szó: A rémálomban azt látja, hogy szerte a nagyvilágban csak lengyelek élnek, akik pászkagombócot esznek, még hozzá kínai pálcikával. A másikban Brezsnyev azt kérdezi Gromikótól, hogy miért nincs még postabélyeg az ő képmásával. Gromikó azonnal kiránt a zsebéből egy teljes bélyegvet, rajta Brezsnyevvel. — Hát akkor miért nincs forgalomban? — Mert nem ragad. — Brezsnyev

megkopi a bélyeg hátát és lám, a bélyeg ragad. Kérdőn néz Gromikóra, aki így magyarázkodik: — Igen, de ezek a sátánfik nem azon az oldalon köpik meg.

Egy másik háborzongató tréfa még a Sztálin-időből származik. Egy éjszaka verik az ajtót, s valaki bekiált: — Összezsomogolni a legszükségesebbet és kijönni! — Majd így folytatja: — De ne ijedjenek meg, csak a ház ég.

S tán ez is ismerős lesz: Híres tudósok tesznek kátogatást a bolondokházában, ahol a betegek kórusa fogadja őket, azt énekelve, hogy „Szovjetországnak magya a memyország”. Az egyik látogató észreveszi, hogy egy férfi nem énekel. — Miért nem? — kérdezi tőle. Mire az: — Én ápoló vagyok, nem bolond.

S ezzel áttérhetünk a gyűjtemény izráeli részére. Az egyik orosz zsidó alijjazik, aztán visszatér Kiebbe, ezt megismétli még vagy kétszer, míg már megkérdezik tőle, mi az értelme ennek az ide-oda utazgatásnak? Amire ezt feleli: Mindenütt rossz, de a legjobb Bécsben.

Chájimot kérdezi az utpánon a tanár: — Hány emberfaj él a világon? — Kettő, feleli Chájim — Meglepő válasz, mondja a tanár, s maga szerint melyik ez a kettő? — Sémíták és antisémíták. — Folytatja a kérdést a tanár: — S az izráeliek melyik fajta-hoz tartoznak? — Azt nehéz pontosan megállapítani.

Egy figyelmeztetés: Sohase mond egy izráelinek azt, hogy Izráel a világ közepe. Tudja ő ezt nélkülözés is.

Mindig idősebb tréfa: Begint arra kéri egy elbarátja, nevezze ki gyarmatügyi miniszternek. Bejön megittközbe mondja: — De hiszen tudod, hogy nincsenek gyarmataink? — És pénzünk talán van? Pénzügyminiszter még is kinevezte.

S végül felírás egy tel-avivi ki rakatban: „Ha nem tudja, mit vásároljon, nálunk megkaphatja”.

Joszi Argaman

A HÉT DRAMAJA

A nagy rendőrkandur elküldte a helyre rendőrcicát, menjen, ügyeljen a tejre. Nem birtám a cica vigyázni semmire, mert hát önmagára kellett ügyelnie.

D. MANUSZI, ford. GRÉDA J.

ÖRSÉGVÁLTÁS AZ ÁLLAMI BANK ÉLÉN

Új szelek fujnak az Állami Bank központja körül. A kormányzó-helyettesi kabinetbe dr. Mose Mandelbaum vonult be, aki eddig az Iparfejlesztési Bank és az ármegállapító bizottság elnöke volt. Jelenleg nemcsak másodk embere ő az Állami Banknak, hanem az elnök helyettese is, mert maga az elnök, Arnon Gáfi Amerikába repült, a Világbank és a Nemzetközi Valuta alap évi közgyűlésére. Jövő hó végéig marad ott. Akkor jár le öt éves kádenciája, s alkalmasint fel fogják kérni, adja át helyét az új kormányzóknak, akik majd Joram Áridor pénzügyminiszter javaslatára a kormány fog kinevezni. Hogy ő, Gáfi kapja meg további 5 évre a kinevezést, arra igen csekélyek az esélyek, mert már jó ideje nem egyezik a pénzügyminiszterrel, más-más a hullámhosszuk...

Gáfi akkor neveztek ki a Jegybank kormányzójává, amikor a megvesztegetéssel vádolt és börtönre ítélt Jádlin körül ki tört a botrány. Gáfi előbb néhai Rabinovics pénzügyminiszterrel működött együtt. Amikor a Likud került kormányra és Ehrlich vette át a kincstárt, Gáfi és ő megértették egymást. Ehrlich sűrűn találkozott a kormányzóval, és Gáfitól kapta „a gazdasági fordulat” elméleti alázatását. Akkor szüntették meg a valuta-ellenőrzést.

Amikor Ehrlich lemondott, Hurwitz lett a pénzügyminiszter. A sima modoru bankkormányzó véle is ki tudta a közös nyelvet alakítani. Hurwitz is fgyelembbe vette a tanácsait, bár nem volt ritka köztük a nézeteltérés sem. De bármily nyers volt is olykor Hurwitz, mindig hallgatott a bankkormányzóra. A döntő fordulat akkor következett be, amikor Joram Áridor vonult be a pénzügybe. Ő egészen más típus, mint elődjei. Áridor „magános farkas”, aki nehezen tud másokkal együttműködni, s nem bírja a bírálatot. Ő az engedelmeket kedveli, akik végrehajtják az utasításokat, elmentmondás és magyarázatok nélkül. Ezért amikor Áridor 180 fokban módosította elődje gazdasági politikáját és kezdte a

népet „megajándékozni”, Gáfi kötelességének érezte az óvatosságot és figyelmeztetést.

Áridor füllét sértette a sok óvás, nem vette több figyelembe a bankkormányzót, hanem elhatározta, hogy „fridzsiderbe teszi”.

A szokásos heti megbeszélések abbamaradtak, a bankkormányzót fontos megbeszélések re sem hívták meg. Nem vett részt a gazdasági miniszterek ülésén sem. Minden jel arra mutatott, hogy napjai a Jegybank élén meg vannak számlálva.

Amikor Julius végén ki kellett nevezni az Állami Bank két helyettes kormányzóját, a pénzügyminiszter nem volt hajlandó helyükön hagyni a régieket. Két hét múltán a posztra dr. Mose Mandelbaumot, a Vallásos Nemzeti Párt aktív tagját nevezte ki. Nehéz lenne az állítani, hogy dr. Mandelbaum kiemelkedő személyiség. Szürke egyéniség ő, utasításokat végrehajtó, önállóan nem kezdeményező tisztviselő-típus. Viszont teli ambícióval, s nem kétséges, hogy igen hasznos szolgálatokat fog tenni Áridor-nak. Kétséges azonban, hogy tud sok haszna lesz belőle a Jegybanknak is, e nagyhírű, nagytekin-télyű intézménynek.

Még senki sem sejtí, ki lesz a Bank Jisráél soron következő kormányzója. Ha a Chérut, vagy a liberálisok valamelyik pártkiváltója lesz, akinek se bank-ta-

paszlatata, se monetáris szakismeret, akkor a Jegybank, amely eddig tekintélyes és megbecsült, önálló intézmény volt, hamarosan a kincstár egyik ügyosztályává válik, amely csak utasításokat kap végrehajtásra, de saját kezdeményezésekre nem fog, saját véleményét nem nyilvánítja.

Mi sem tiltja azt, hogy az Állami Bank vezetőségét olykor kicseréljék. Amde a Bank Jisráél élére kiemelkedő egyéniségeket kell állítani, akik képesek a régi intézményt az idők okozta változott körülményekhez időmitani. Nem szabad a Bank Jisráél kincstár végrehajtó szervé csökkenti. Ez nem szolgálna sem a kincstár, sem a nemzetgazdaság érdekeit, s nem használna a Bank Jisráél presztizsének és megbízhatóságának sem. E bank mindmáig központi szerepet töltött be gazdasági életünkben. A kormányzót mindig gazdasági tanácsadójának tekintették. A pénzügyminiszternek hozzá kell szoknia, hogy bírálatot is halljon. Aki erre nem képes, annak döntési képességét, határozatai komolyságát kétségbe kell vonni. Ha Áridor azt akarja, hogy a Bank Jisráél csak dicsérje az ő politikáját és minden döntésére „kitűnő” jeget adjon, akkor súlyos hibába esik. Egy szép napon zsakutában találja magát, amiből nincs kiút.

JOSZEF KNAÁN

A lengyelországi helyzet: a tengerben keringenek a cápák, de a két hajótörött, a kormány és a Szolidaritás szakszervezet egymás torkát szorongatják.

A MINISZTERELNÖK FÉRJE

Anglia politikai történetében először áll miniszterelnök öfelsége kormányra élén. Tudnivaló, hogy a mindenkori miniszterelnök a Downing utca 10 szám alatti házában lakik — ide költözött be megválasztása után Thatcher asszony is — a családjával.

Amikor férfi a miniszterelnök, viszi magával a feleségét. Thatcher asszony a férjét vitte magával, ott élnek ma is. A férj szempontjából semmi sem változott. Nem vesz részt az angol közéletben, saját mesterségét folytatja. Jónévű építész.

És igen jómódu ember.

A közelmúltban kínos helyzetbe került a miniszterelnök férje. Egy közmunkát akart volna megkapni és szabályszerű pályázatot nyújtott be. Történetesen nem az irodában, hanem este, otthon, a miniszterelnöki rezidencián írta meg a pályázatot és mert nem volt kéznél céges boríték, a felesége íróasztaláról vett el egyet, ugyadta postára.

Valakinek feltűnt a pályázatot eldöntő bizottságban, hogy a miniszterelnök férjének pályázata olyan borítékban érkezett, amely feladóként csak ennyit tüntet fel: Downing street 10. Vagyis olyan címet, amely fogalom Angliában. Azt jelenti — miniszterelnökség.

Kisebbsajta hadjárat indult a neves építész ellen. Azt állítják az ellenségei, hogy a boríték felhasználása által jogtalan előnyhöz akart jutni.

— Erről szó sincs. A feleségem nem tegnap óta miniszterelnök és még soha nem igyekeztem hasznot húzni ebből. Egyszerűen nem volt a kezem ügyében más boríték. De függetlenül mindentől — ha a saját cégem borítékjában küldöm el a pályázatot, akkor nem tudják rólam, hogy a miniszterelnök a feleségem? Ennek nincs jelentősége a pályázat eldöntésekor és ne is legyen. En kedvező árajánlatot tettem, ezért szeretném megkapni a munkát.

De nem kapta meg. A bizottság egy másik építész javára döntött — az angol demokrácia nagyobb dicsőségére.

«Tudós vagyok és csak félig feminista...»

Chermona Surák a recho-voti Weizmann intézet tudósgárdájához tartozik. Szakterülete az idegrendszer működésének kutatásával kapcsolatos. Interjú nem szívesen ad, alig fél órát volt csak hajlandó áldozni a munkaidejéből,

hogy egy újságíróval beszélgeszen. — Itt, a Weizmann intézetben a tudományos kutatók egy-negyede asszony. Hogy ez sok, vagy kevés, azt nem lehet statisztikai alapon eldönteni. Ez nem tartozik a feministákra.

— Maga ellene van a feminizmusnak?

— Én magam is feminista vagyok, de csak félig.

— Ez mit jelent? — Ha a társadalom korlátozza a nőket bizonyos területeken való érvényesülésükben, az helytelen és fellépek a jelenség-gel szemben. De ha azt diktálja a társadalom, hogy a nő csak termelő, illetve tudományos munkával foglalkozzék és ne tekintse egyik főhivatásának asszonyi, illetve családfői funkcióit — ilyen szemlélet ellen tiltakozom!

— Szintén családanya?

— Természetesen! Két fiama van. Az egyik hat, a másik 11 éves.

— Hogyan kerül közös nevezőre az otthoni és a kutatóintézetben végzett munkája?

— Én nem tudom, hogyan lehet itt ellentmondást gyanítani? Tudós vagyok és anya, illetve feleség. Mindig úgy érzetem, a kettő kiegyensúlyozást egymást.

— Gyakran jár külföldre?

— Előfordul, hogy tudományos kongresszusra, vagy szakmai szimpoziumra utazom. De volt úgy, hogy továbbképzés céljából hosszabb időt töltöttem egy külföldi egyetemen.

— A család is magával ment?

— Nem, a férjem itthon maradt a gyerekekkel és időnként átruccantak, s meglátogattak. A tudományos tevékenység és a családi élet akkor is közös nevezőre került.

RÖSSEL MORDECHAJ

CSAK EGY JÓ SZÓT!

Tragikus körülmények között ráel-díjat kapta meg az ember-társai érdekében kifejtett munkásságáért, aki könyveket írt és előadásokat tartott, akinek a neves fogalom volt ebben az országban, képtelen volt elviselni, hogy legközelebbi hozzátartozói közömbösek iránta.

Az ember szeretetre szomju-hozó lény. Az élet minden fázisában szüksége van arra, mint növénynek a napfényre, szomju-hozónak a vízre. Van azonban az életnek olyan időszak, amikor szeretet nélkül a lélek ki-alszik.

Ez a kor: az öregség.

Az idős emberekhez való meg-lehetősen rideg viszony számtalan tragédiát idéz elő. Ez a rideg-ség nem annyira az anyagi és fizikai szükségletek hiányának a következménye, mint inkább az emberi melegség, a jó szó, biz-tató simogatás hiánya.

Ez nálunk, különösen bizo-nyos rétegekben, nemzeti beteg-ség jellegét viseli. Ennek az ál-dozata lett Rivka Guber is. Bár-csak tanulna társadalmunk eb-ből és szentelne többet a fáj-dalmas kérdésnek.

Oly kevésről van szó. Nem pénzről, vagyonról, anyagi ál-do-zatról. Csak a jó, meleg szóról. Ne fukarkodjunk vele.

Rivka Guber, aki a legmaga-sabb nemzeti kitüntetést, az Iz-

Arthur Hailey

Repülőtér

116.

— Remekül ment, Gwen. Add ide.

Ezzel az incidens — eltekintve attól, hogy mit csinálnak a továbbiakban Guerreróval — be is fejeződött volna. Hogy nem így történt, az egyedül Marcus Rathbone-nak tulajdonítható.

Rathbone mindaddig egy jelen tekelen utas volt a sok közül, és az ülések közti folyosótól jobbra, a tizenegy-D ülést foglalta el. Bár senki sem vett róla tudomást, magát nagyra tartó, öntelt férfi volt.

Egy iowai városkában élt, és vezette kiskereskedését, szomszédai úgy ismerték, hogy mindig és mindent kritizál. Akárki tett vagy javasolt bármit a városkában, Marcus Rathbone ellenvéleményt jelentett be. Tiltakozásai legendássá váltak. Kifogásolta a városi könyvtár megrendeléseit, a helybeli antennahálózat kiépítésének tervét, a fia iskolai nevelésének módját, egy középület festéséhez használt festék színét, és röviddel mostani utja előtt elérte, hogy elvesse a város főutcájának szepitését szolgáló cégtáblarendezési javaslatot. Szokásos „dorongolásain” kívül soha nem hallottak tőle egyetlen építő javaslatot sem.

Marcus Rathbone másik jellemzője az volt, hogy — saját feleségét is beleértve — megvetette a nőket. Az ő érdekében sohasem tiltakozott. Következésképpen Mrs. Quonsett megaláztatása hidegen hagyta, de az már nem, hogy Gwen Meighen elvette D. O. Guerreró tászkáját.

Ez Marcus Rathbone számára azt jelentette, hogy egy egyenruhás személy — ráadásul egy nő! — egy hozzá hasonló átlagutas jogaiba tipor. Felháborodottan állt Gwen és Demerest közé.

Abban a pillanatban a kivörösödött, összefüggéstelen szavakat hadaró D. O. Guerreró kiszabadította magát Ada Quonsett karjából, és elhagyta a helyét. Mire a középfolyosóra ért, Marcus Rathbone kikapta Gwen kezéből az akataskát, és udvarias fejbólintás kíséretében odanyújtotta a tulajdonosának. Guerreró örülettől csillogó szemekkel csapott le rá, mint egy ragadozó.

Vernon Demerest előrelendült, de későn. Nem tudta elérni Guerrerót, a szűk folyosón tömörülő személyek — Gwen, Rathbone és az oboista — akadályozták. D. O. Guerreró átfurakodott köztük, és a gép végébe igyekezett. Az utasok felugráltak.

— Állítsák meg azt az embert! Bomba van nála! — kiáltotta el keseredetten Demerest.

A kiáltást sikolyok követték, az utasok elhagyták helyeiket, és még jobban eltorlaszolták a folyosót. Csak a kapálózó, lökdösődő, karmoló Gwen Meighen maradt a farokrész felé tartó Guerreró nyomában.

A turistarészleg végébe érve Guerreró úgy fordult meg, mint egy sarokba szorított állat. A gép farokrészétől a három hátsó mosdó választotta el, világító jelek mutatják, hogy egy közülük foglalt, kettő szabad. Háttal a toalettajtknak, Guerreró maga elé emelte a táskát, egyik kezével a fogantyuját tartotta, a má-

sikkal pedig a fogantyú alatt jól látható, zsinegből kötött hurkot. Vicsorogva megszólalt.

— Megállni! Ne merjenek a közelembe jönni!

Vernon Demerest átkiáltott az emberek feje fölött.

— Guerreró, hallgasson rám! Hall engem?

A beálló csendben senki sem moccant, csak a jet-motorok vijjogása hallatszott. Guerreró pislogott, gyanakvó tekintettel mérlegelte a többieket.

— Tudjuk, hogy kicsoda — kiáltott Demerest —, és tudjuk, mit akar. Tudunk az életbiztosításáról és a bombáról. A földön is tudják mindezt, vagyis semmit sem ér a biztosítása. Erti? A biztosítása érvénytelen, visszavonták, értéktelen. Ha felrobbantja a bombát, hiába öli meg magát. Senki nem nyer vele, legkevésbé a családja. Sőt őket fogják hibáztatni! Gondolkozzon!

Egy nő felsikoltott. Guerreró tévovázott. Demerest tovább sürgette.

— Guerreró, hagyjuk leülni ezeket az embereket. Aztán ha akarja, beszélgethetünk. Kérdéseket tehet fel. Igérem, senki nem megy a közelébe. — Demerest úgy számított, hogy ha sikerül elég hosszú ideig lekötni Guerreró figyelmét, az ülések közti folyosót ki lehet üríteni. Utána megpróbálja rávenni, hogy adja át a táskát. Ha ezt megtagadja, még mindig marad egy lehetőség: rávetheti magát, és elragadhatja a táskát, mielőtt még Guerreró felrobbantja a bombát. Iszonyúan kockázatos, de nincs jobb megoldás.

Az utasok idegesen kezdték el foglalni helyeiket.

— Most, hogy elmondtam, tudunk mindenről, és maga is tudja, hogy semmi értelme tovább folytatnia a dolgot, Guerreró, arra kérem, adja ide azt a táskát. — Demerest megpróbált továbbra is nyugodtan beszélni, tudta milyen fontos ezt az embert szóval tartania. — Ha megteszi, amit kérek, ünnepélyesen szavamat adom, hogy senki nem nyúl magához ezen a gépen.

D. O. Guerreró szemében félelem tükröződött. Nyelvével megnevesítette vékony ajkait. Gwen Meighen állt hozzá legközelebb.

— Nyugalom, Gwen — mondta halkán Demerest. — Próbáld leülni valahova. — Azt akarta, hogy ne legyen senki az utjában, ha rá kell vetnie magát Guerreróra.

Guerreró mögött kinyílt a foglalt toalettajtk. Sokdioptriás szemüveget viselő, bagolyszerű fiatalember lépett ki rajta. Megállt, rövidlátóan körülnézett. Nyilvánvalóan semmit sem hallott a történetekből.

Az egyik utas felordított.

— Kapja el a táskás fickót! Bomba van nála!

A toalettajtk nyitásának katta mására Guerreró félig hátrafordult. Most hirtelen előrelendült, félrelökte a szemüveges férfit, és beugrott a szabaddá vált mellék helyiségbe.

Guerreróval egy időben Gwen Meighen is megmozdult, szorosan Guerreró nyomában maradt. Pár yardnyira mögöttük Vernon Demerest küzdötte előre magát a középfolyosón álldogáló utasok között.

Mire Gwen odaért, már csukódott az ajtó. Egyik lábát a nyílásba tette, és nyomni kezdte az ajtót, amely nem csukódott be, de nem is engedett. Gwen a lábával nyílalló fájdalomtól érezte, hogy Guerreró sulya nyomja belülről az ajtót.

D. O. Guerreró agyában zavaros ködként kavargott az elmúlt néhány perc. Képtelen volt fel fogni a történeteket, és nem is hallott mindent abból, amit Demerest mondott. De egyvalami elért a tudatáig. Megértette, hogy többi nagyszabású tervéhez hasonlóan ez a terv is félre sikerült. Valahol valamit ez uttal is rosszul csinált. Egész élete a sikertelen volt, és most a halálának sem lesz semmi értelme.

Hátával nyomta a toalettajtkot. Érezte, hogy nem bírja sokáig tartani, mert kívülől egyre erősödik a nyomás. Fejlesztetten bábrált a táskával, a fogantyú alatt levő zsineg után kaparászott, amely elmozdítja a plasztiklapocskát, működésbe hozza a ruhaszáritó csipeszből készített kapcsolót, és felrobbantja a táskába rejtett dinamittöltetet. Amikor megtalálta és meg rántotta a zsinéget, csak arra volt kíváncsi, vajon nem mond-e csodát saját készítésű bombája is.

Élete utolsó másodpercétredékében D. O. Guerreró megtudta, hogy nem.

A Trans America Ketes Járátanak, az Aranyhajó-nak a fedélzetén iszonyu hatása volt a robbanásnak, amelyet lángcsóva és fűlsiketítő, mennydörgésszerű csattanás jeltelt.

D. O. Guerreró rögtön meghalt; a robbanás középpontja ban volt, teste megsemmisült. Egy pillanattal előbb létezett, aztán már csak néhány apró, véres csatmaradt belőle.

A repülőgép testén rést szakított a robbanás.

Gwen Meighent, aki a legközelebb volt D. O. Guerreróhoz, az arcán és mellén érte a robbanás ereje.

Miután a dinamittöltet feltépte a gép burkolatát, az utastérben azonnal csökkenni kezdett a nyomás. A benti levegő tornádósebességgel, bömbölve süvített a résen keresztül a kinti nagy magasság majdnem légüres térébe. Sötét, mindent elnyelő por felhő söpört végig az utastérben a gép vége felé. Vele együtt, mint szalmaszál az örvényben, tárgyak repültek, minden, ami mozdítható, lett légyen az könnyű vagy sulyos — papirok, tálcák, italosüvegek, kávéscsészék, kézipoggyászok, ruhadarabok, az utasok holmija —, úgy pörgött a levegőben, mintha gigászi por szivó szippantana magába. Fügőgönyök szakadtak le. A pilótafülke, a raktár- és a mellékhelyiségek ajtó sarkukból kiszakadva engedték az ellenállhatatlan szivárgást, és repültek a többi tárgy után.

Néhány utast ütések érték. Akik nem kötözték be magukat az ülésekbe, kétségbeesetten kapaszkodtak, mert a légáram és a szivóhatás kirelehetetlenül a gép vége felé kényszerítette őket.

(Folytatjuk)

HETI TELEVIZIÓ-MŰSOR

CSÜTÖRTÖK

- 17.30: ÉLET A FÖLDÖN — VIII: „Az emlősök”
- 20.00: RÖVID HIREK
- 20.03: A HÉT MÉRKŐZÉSE
- 20.50: Műsorismertetés
- 21.00: MÁBÁT HIRMAZIN
- 21.30: „LADINO” — Dávid Perlov dokumentumfilmje a ladino nyelvről és annak kultúrájáról.
- 22.15: VIII. HENRIK HAT FELESÉGE — III: „Jane Seymour” — Miután Boleyn Annát kivégezték, Jane lesz az új királynő; fiu- gyermekeket szül, aki azonban rövid időre rá meghal. Nemsokára ez után meghal ő is és a király templomot épít emlékére. A nő főszerepben: Anne Stallybrass.
- 23.45: Egy mondat a Szentírásból. Hírek.

ISKOLATÉVÉ

- 8.40: Arab nyelvtan
- 9.00: Angol a 7. osztálynak
- 9.20: Zeneóra
- 9.50: Angol a 9. osztálynak
- 10.15: Angol a 6. osztálynak
- 10.30: Geometria az 5. oszt.-nak
- 10.45: Óvodásoknak
- 11.15: Biológia
- 11.30: Földrajz a 7-9 osztálynak
- 12.00: Biológia
- 12.30: Irodalom
- 13.00: A karmester világa
- 13.30: Francia nyelvtan
- 15.00: Leckeismertetés
- 16.00: Ifjúsági magazin
- 17.00: Fejlesztő játékok

PÉNTEK

- 15.00: HEIDY, A HEGYEK LÁNYA IV: „Heidy és Peter”
- 15.25: A SZOMBAT BEKÖSZÖNTÉSE
- 17.32: Arab játékfilm
- 20.00: A SZOMBAT FOGADÁSA
- 20.15: HANGOS HETI HIRADÓ
- 21.15: „KELLEMEK SZÓRAKOZÁST!” — Meni Peér és vendégei
- 22.15: „NŐI SZESZELY” — Krimifilm, amelyben a hősnő ipari titkokat igyekszik megszerezni s ehhez sikerül megnyernie egy férfi segítségét, aki állandóan változtatja személyazonosságát — Főszereplők: Dorris Day és Richard Harris.
- 23.50: Egy mondat a Szentírásból. Hírek.

ISKOLATÉVÉ

- 8.15: Könyvrészlet
- 9.00: Számítan a 6. oszt.-nak
- 9.35: Csodák
- 10.00: Természetről
- 10.30: Zeneóra
- 11.00: Judaisztika
- 11.30: Műsor Ros Hásánára
- 12.30: Régi hangszerek
- 14.00: Szabadegyetem

SZOMBAT

- 18.02: AZ IGAZI BARÁT — „Az utolsó büntény”
- 18.30: DOKUMENTUMFILM egy természeti rezervátum vezetőjéről
- 19.00: KÜLFÖLDI SZÓRAKOZTATÓ MŰSOR
- 20.00: A SZOMBAT KIMENE TELE — Ros Hásánai imák szefárd szindarabokban
- 20.30: MÁBÁT HIRMAZIN
- 21.00: SPORTRADÓ
- 22.00: DALLAS — „Mi történt Baby John-nal?” (II. rész)

— A rendőrség keresi a csecsemőt és elrablóját, de a rejtélyt végül is az Ewing család oldja meg.

- 22.50: QUINCY — „A beteg mindenek felett”
- 23.50: Egy mondat a Szentírásból. HIREK

HÉTFŐ

- ROS-HÁSANA ELŐESTÉJE
- 15.00: TARKA UNNEPI MŰSOR gyerekeknek
- 18.32: Sport
- 18.32: SPORT
- 20.00: „BUCSU A NYÁRTÓL” — Közreműködik: Miki Kám, Mazi Kohén és Miri Aloni
- 20.30: HIREK
- 20.45: „JÓ EMBEREK” — Dokumentumfilm négy emberről és jötteikről az elmúlt esztendőben

- 21.15: „DALOLNI A VOLGYBEN” — Szárele Saron műsora, amelyet Gevá kibucban fényképeztek s az ifjúsági mozgalmak ismert dalait adják elő. Közreműködik: Nátán Jonátán, a Givatron-együttes, valamint Gáni Tamir Náhálból, Áviv és Meni Ejn — Gediból, Ronit és Cviá Bét Hásitából, Amir Misurit Hámekből, Jigál Mizrából, Jehudit Alonimból és Jánkele Kineretből.

- 22.00: „AZ ÉLVEZET ÉLVEZETE” — Vincent Minelli filmje — Irving Stone biográfiája alapján — Vincent van Gogh életéről. A film bemutatja a világhírű festőművész, hányattott életét, aki először papnak készült és végül is zártintézetben halt meg. Természetesen láthatjuk leg híresebb festményeit, amelyet a világ számos muzeuma bocsátott a producerek rendelkezésére. — Van Gogh szerepében: Kirk Douglas, míg barátját P. Gauguin festőművészt Anthony Quinn játssza.
- 23.55: Egy mondat a Szentírásból. HIREK

KEDD

- ROS-HÁSANA ELSŐ NAPJA
- 18.32: RAJZFILMEK
- 18.45: UJÍTÁSOK ÉS TALÁL-MÁNYOK
- 19.00: MŰVÉSZETI MAGAZIN
- 20.00: KONCERT — Haydn: „Csellóverseny D-durban”. Előadja: Msztyiszláv Rosztropovics, a jeruzsálemi szimfonikus zenekart Gary Bertini vezényli
- 20.30: HIREK
- 20.45: „A MADÁRFEJEK TITKA” — Dávid Grünberg dokumentumfilmje a németországi Worms városában, a XIII. században kiadott, kézzel rajzolt héber imakönyvekről.

- 21.30: „UTCAI ÉNEKES” — Ávi Toledano szórakoztató műsora, amelyben vendéggül látja Gilá Álmagort, Jiszráél Guriont, Mose Vilenszkijt, Irit Anávit és balettegyüttes Gália Gát vezetésével.
- 22.20: „A NEMA SZERETŐK” — Film a „Moviola” sorozatból, amely Greta Garbonak van szentelve. — Főszereplők: Kristina Way-

born, Bryan Keith, Harold Gould és Barry Bostwick

- 23.55: Egy mondat a Szentírásból. HIREK.

SZERDA

ROS-HÁSANA MASODIK NAPJA

- 18.32: JOE ÉS CSALÁDJÁ — „Steve és az ital”
- 19.00: SPORT
- 20.00: „IMÁK” — Hogyan imádkoznak az emberek és mit? Erről szól az adás
- 20.30: „IZRÁELI MŰVÉSZET” — Négy filmből álló sorozat az Erec-Jiszráéli művészetéről. Az első rész: „ELSŐK ÉS ÁRTATLANOK” — A film bemutatja a Becálál alapítása előtt időket, a múlt század 80-as éveitől a XX. század elejéig.

- 21.00: HIREK
- 21.15: „KINGSTON” — A film egy újságíróról szól, aki zsarollal ügyben nyomoz. — Főszerepben: Raymond Burr

- 22.50: „NYÁRESTI MUZSIKA” — A jeruzsálemi szimfonikus zenekar, valamint a hadsereg zenekara Jicchák Graziáni vezényletével és Nurit Gálon énekesnő részleteket adnak elő Suppe: „Könnyűlovasság”, Le onard Bernstein: „West Side Story” és Johann Strauss: „Denevér” című műveiből.

- 23.30: Egy mondat a Szentírásból. HIREK.

1981. szeptember 24. csütörtök 5741. Elul 25.

I. MŰSOR

- 7.07: Reggeli koncert. 11.15: Elemistáknak. 12.05: Kamarazene. 13.00: Könnyű és klasszikus. 14.10: Gyerekeknek. 15.25: A hebrai Szidra. 16.05: Zongoraszámok. 16.40: Katedra. 17.10: Háláchikus kérdések. 17.35: Oléknak. 20.10: A jeruzsálemi szimfonikusok felvételeiből. 23.00: Hangjáték. 0.10: Kórusdalok. 1.10: Hátkívá.

II. MŰSOR

- 8.10: Reggeli zenés magazin. 12.05: Helyek és emberek. 12.30: Héber dalok. 14.10: Szórakoztató műsor. 16.10: Kérdés-felelet. 17.10: A termelésben. 18.07: Az idős ember világa. 19.45: Sport. 20.10: Párbeszéd. 21.05: Cházánut. 22.05: A számár megjelenik. 23.05: Egymás között. 1.10: Hátkívá.

A HADSEREG RADIOJA

- 9.05: Éppen most. 11.05: Mint egykor. 12.05: Izráeli nyár. 14.05: Kettőtől négyig. 16.05: Délután négykor. 17.50: Sport. 18.05: Közgazdaság. 19.05: Héber slágerparádé. 22.05: Klasszikus lemezek. 23.05: Beszélgetés egy katonaiszittel. 0.05: Éjjeli madarak. 2.05: Tarka műsor reggel 6 óráig

1981.IX.24

5.

Aחריות גדולה מדי...

עירק הגישה הצעה לסילוקה של ישראל מהסוכנות הבין-לאומית לאנרגיה...
אומרת — בגלל הפצת הכור האטומי בג'ורדניה, ואיננו רוצים הפיקוח של הסוכנות הבין-לאומית...
הצהירה כי לא מצאה "כשיר להשקת פלוטוניום בכור בג'ורדניה" לשנותה זה מדי עני ארגון דו-שישי עם בעולם הבנייה ד"ר חם. שאפשרי להקים פלוטוניום בכור מדי שיסם. אחריות גדולה מדי.

במצב כזה, כאשר כל מי שדין הוא בדין יטול ליצור פצצה אטום ולסכן את שלום העולם — דאגתה של הסוכנות הבין-לאומית לאנרגיה אטומית צריכה לקרית שכלול האמצעים לפיקוח, ולא גרושה או השעייתה של אמת המדינות. החברות בסוכנות.

במונח יסוד את הארגון הבין-לאומית — בהשקפתו יתר 90 מדינות — במטרה מפורשת, לטכנולוגיה מדי — נאם בלתי אחראי להקק פצצה אטום מיה. התוצאות לא מעודדות. החי כבר הכינה את הנשק הקטלני משלה ופיקסטי מסיימת את ההליך ליצור הפצצה.

על הסוכנות הבין-לאומית לאנרגיה אטומית משלה אחריות גדולה מדי.

ROPPANT FELELŐSÉG

Irak a bagdadi atomkóhó lebombázására hivatkozva nyújtotta be a Nemzetközi Atomenergia-Bizottság bécsi értekezletén az Izrael kizárására vonatkozó javaslatot. Noha az Atomenergia Bizottság ellenőrző csoportja annakidején úgy nyilatkozott, hogy a bagdadi kóhóban nem talált plutonium előállítására szolgáló berendezést, számos neves atomtudós kijelentette, hogy igen egyszerű, s a szokásos ellenőrzés előtt elfávoítható pótberendezéssel igenis lehet plutoniumot előállítani az Osiris típusú atomkóhóban.

Nyilvánvaló, hogy ilyen körülmények között, amikor a világ sorsát veszélyeztető halálfejtőver előállítására szinte mindenkinek kezébe van, ha elég pénzzel rendelkezik, nem valamely tag kizárása kell legyen a Nemzetközi Atomenergia Bizottság elsőrendű gondja, hanem az ellenőrzési lehetőségek tökéletesítése. A bizottságot azért létesítették több mint 90 állam részvételével, hogy megakadályozza a felelőtlen államvezetőket az atombomba előállításában. Az eredmények nem biztatóak. India elkészítette atombombáját, Pakisztán is az utolsó simításokat végzi rajta.

Az Atomenergia Bizottságnak tisztában kell lennie roppant felelősségével.

A japán külügyminiszter? Árafát nem hivatalos vendég Tokióban

A New-Yorkban tartózkodó Jicshák Sámir külügyminiszter, aki UNO-küldöttségünk élén áll, Szonoda japán külügyminiszterrel tárgyal, szövegezte Jászser Árafát küszöbön álló tokiói látogatását. A japán külügyminiszter, aki ugyancsak az UNO közgyűlés megnyitóján vesz részt, azt fejtegette, hogy Árafát, a terrorista vezér, nem a japán kor-

A «Szolidaritás» viszonylag mérsékelt választ adott Moszkvának

Gdanskban ülést tartott a Szolidaritás szabad szakszervezet vezetőisége és megtárgyalta a moszkvai ultimátumra adandó választ, amelyet végül is viszonylag mérsékelt hangnemben fogalmaztak meg. A szovjet és a népi demokratikus sajtó ezekben a napokban „nehéz tüzéségi támadást” intéz a Szolidaritás ellen, amelynek hangadóit ellenforradalmároknak nevezik.

A Szolidaritás vezetőiségében a mérsékelt csoport győzedelmeskedett a szélsőségesek felett. Mint ismeretes, Lech Walesza, a Szolidaritás főtitkára áll a mérsékelt csoport élén, de minden tanácskozás előtt számot kell vetnie a szélsőségesekkel, akik a helyzet végtelenségig való kiélezésére törekednek.

Walesza pontosan tudja, hogy sok a vesztenivaló és szeretné elkerülni a nyílt összecsapást a kormánnyal, illetve az oroszokkal. Álláspontjának lényege, hogy a szovjet ultimátum rengeteg hangulati elemet tartalmazott — Moszkva ezuttal is a megfélemlítés politikáját alkalmazza —, de tulajdonképpen még nem szánta el magát a cselekvésre a lengyel belső megújulás ellen.

Ezt a nézetet tükrözi a határozat, amely nagyon méltóságos, teljes hanghordozású, semmi engedelményt nem tartalmaz, de hiányzik belőle az a nagyon kemény tónus, amely néhány legutóbbi megnyilatkozásukat jellemezte. A szovjet sajtó és a népi demokratikus országok hírközlőszervei az utóbbi napokban egyre élesebb támadások sorozatát intézik a Szolidaritás ellen. Leg-

jelentőségét hangsúlyozta — vásárnap olvasták fel a lengyelországi katolikus templomokban —, de azóta a püspöki kar tagjai Jozef Glemp érsek vezetésével ismét a társadalmi megbékélés programjának jegyében közvetítettek a kormány és a Szolidaritás között.

Nyílt titok Varsóban, hogy Lech Walesza rendszeresen tanácskozik Glemp érsekkel és vele konzultálja meg a fontosabb határozatokat.

Glemp érsek két lengyel főpapot küldött a Vatikánba, hogy jelentést tegyenek a pápának a lengyel főpapat. A megbeszélésről természetesen nem adtak ki közlést. A pápa Castel Galdolfo-ban, a nyaralójában fogadta a 2 lengyel főpapot. A megbeszélésről természetesen nem adtak ki közlést, de feltehető, hogy a pápa jóváhagyta Glemp érsek koncepcióját, amelynek a megbékélés, minden provokáció elkerülése a lényege.

Egy mondatban összefoglalva, jelenleg az a helyzet, hogy a Szolidaritás többsége — Lech Waleszával az élen — a lengyel püspöki kar — a pápa hozzájárulásával —, és más mérsékelt tényezők is abban az irányban tesznek erőfeszítéseket, hogy elejét vegyék egy esetleges szovjet megszállásnak, amely polgárháborúhoz vezetne, de mindenképpen a végigtartózkodást a Lengyelország megújulásáért küzdő mozgalomnak.

messzebbre a prágai Rudé Právo, a párt központi orgánuma ment, amikor ellenforradalmárok gyűlésvés hadának nevezte a Szolidaritást és megfenyegette, hogy letiporják és a történelem szemétdombjára hányják, mert oda való.

A moszkvai tévé kommentárja sem sok jót ígér. Azt tartalmazza, hogy a szocialista népek testvéri láncát elvesztette a türelmet és úgy látszik, nincs mire várnia, ami a kibontakozást illeti, mert a Szolidaritás nyilvánvalóan a hatalomra tör, amikor elvitatja a párt vezető szerepét.

(Zárójelben jegyezzük meg, hogy ez így nem igaz. A Szolidaritás határozati uton fogadta el már hónapokkal ezelőtt a párt vezető szerepéről előterjesztett határozati javaslatot.)

A Moszkvából irányított megfélemlítési politika tulajdonképpen célkitűzése, hogy ne kerüljön sor a Szolidaritás kongresszusára második ülészakának megtartására. Két hét szünetet telt el az első ülészak óta, a második szombaton nyílik meg Varsóban. Nagyon érdekes a római katolikus egyház szerepe. Mint jelentettük, a püspökkari konferencia pápatorlevele a sajtószabadság

szabadságát hangsúlyozta — vásárnap olvasták fel a lengyelországi katolikus templomokban —, de azóta a püspöki kar tagjai Jozef Glemp érsek vezetésével ismét a társadalmi megbékélés programjának jegyében közvetítettek a kormány és a Szolidaritás között.

Nyílt titok Varsóban, hogy Lech Walesza rendszeresen tanácskozik Glemp érsekkel és vele konzultálja meg a fontosabb határozatokat.

Glemp érsek két lengyel főpapot küldött a Vatikánba, hogy jelentést tegyenek a pápának a lengyel főpapat. A megbeszélésről természetesen nem adtak ki közlést. A pápa Castel Galdolfo-ban, a nyaralójában fogadta a 2 lengyel főpapot. A megbeszélésről természetesen nem adtak ki közlést, de feltehető, hogy a pápa jóváhagyta Glemp érsek koncepcióját, amelynek a megbékélés, minden provokáció elkerülése a lényege.

Egy mondatban összefoglalva, jelenleg az a helyzet, hogy a Szolidaritás többsége — Lech Waleszával az élen — a lengyel püspöki kar — a pápa hozzájárulásával —, és más mérsékelt tényezők is abban az irányban tesznek erőfeszítéseket, hogy elejét vegyék egy esetleges szovjet megszállásnak, amely polgárháborúhoz vezetne, de mindenképpen a végigtartózkodást a Lengyelország megújulásáért küzdő mozgalomnak.

lyán fogadja a Makkábi Petách-Tikvát; a Betár Jeruzsálem is ott honában játszik a Simsonnal; a másik fővárosi csapat, a Hápoel Haifára látogat a múlt héten szép győzelmet aratott Makkábi otthonába. A Hápoel Kfár-Szába az eddig még „pontatlan” Betár Tel-Avivval mérkőzik; a Makkábi Jaffa a Hápoel Beer-Sevát látja vendégül, végül a Hápoel Petách-Tikva a Hápoel Jehuddal mérkőzik meg. Az Országos ligában is teljes fordulót bonyolítanak le — A részletes program:

1. BETÁR JERUZSÁLEM — SIMSON. A jeruzsálemi csapat eddig jobb formát mutatott ellenfelénél, hazai pályán is játszik, tehát győzelme valószínűbb: 1.
2. MAKKÁBI JAFFA — HÁPOEL BEER-SEVA. Mindkét együttes csak egy pontot szerzett eddig s lehetséges, hogy ez a meccs is döntetlenül fog végződni: X.
3. MAKKÁBI NATANJA — MAKKÁBI TEL-AVIV. Nagyon érdekes, izgalmas játéka van kilátás a két jóképességű rivális között, hiszen mindkettőn bajnokok szeretnének lenni. Talán a hazai pálya a natanjaiak javára szól, de a Makkábi Tel-Aviv nem egykönnyen adja meg magát: X, vagy 1.
4. HÁPOEL PETÁCH TIKVA — HÁPOEL JEHUDA. A vendégcsapat a favorit és — jobb játékkal, mint eddig — mindkét pontot megszerezheti Petach Tikván: 2.
5. BNE JEHUDA — MAKKÁBI PETÁCH TIKVA. Kétségtelen, hogy a listavezető Bné-Jehuda továbbra is az első helyen akar maradni s erre minden reménye megvan a szombati mérkőzés után is: 1.
6. HÁPOEL TEL-AVIV — HÁPOEL RISON LÖCION. A tavalyi bajnok előreláthatólag megszerzi idei harmadik győzelmét a nagyon gyengén startoló risoniak ellen: 1.
7. HÁPOEL KFÁR SZÁBA — BETÁR TEL-AVIV. Sokat vártak az idén a Spiegel vezetése alatt álló és új játékosokkal kibővült Betár Tel-Avivtól, de eddig még egy pontot sem tudott elérni. Nem hinnék hogy éppen Kfár Szában sikerülne a Betárnak pontokat szereznie: 1.
8. MAKKÁBI HAIFA — HÁPOEL JERUZSÁLEM. Két jóképességű csapat meccse lesz ez, amelyen a döntetlen nagyon óvatos folyamatot.
9. HÁKOACH R.G. — HÁPOEL HAIFA. Az NB-ből kiesett haifai Hápoel eddig nem sokat mutatott, míg a Hákoách három pontot szerzett. Otthonában ezuttal is győzelemre számíthat: 1.
10. HÁPOEL NAZARET ILIT — HÁPOEL BET SEAN. A két közepes képességű együttes találkozója pont-oztozkodással végződhet: X.
11. HÁPOEL AKKO — BETÁR RAMLÁ. Ennek a meccsnek is „döntetlen szaga” van, ha bár a hazai pálya clőnye az akkóiak mellett szól: X, vagy 1.
12. MAKKÁBI RAMÁT AMIDAR — BETÁR NATANJA. Meglepetésre számítunk ezen a mérkőzésen és úgy véljük, hogy az Amidár megszerzi első idei két pontját: 1.
13. HÁPOEL TIBERIAS — HÁPOEL RAMÁT GAN. A rámat-gáni csapat sokkal jobb, de nem könnyű győzelemmel elhagyni a tibériási katlant: 2, vagy X.

A NAGYVILÁGBÓL

KARRIER

Helene von Damm (43), aki másfél évtizede Ronald Reagan titkárnője, az elnök javaslatára megkapta a „helyettes asszisztens” rangot, s így a Fehér Ház teljes személyzetének vezetőjévé vált. Fizetése is lényegesen emelkedett: évi 60 ezer dollárt kap.

Noha minden feleség számára a titkárnői fizetés váratlan emelése gyanus, a First Lady, Nancy, sztoikus nyugalommal fogadta a „Second Lady” váratlan szerencséjét.

VEGYEN REPÜLŐGÉP-ANYAHAJÓT!

LONDON. — Szokatlan csökkö-zökkel igyekszik Margaret Thatcher asszony pénzt szerezni a hadi költségvetés fedezésére. Az Amerikából vásárolt és az angol tengeralattjárókra felszerelendő Trident-rakéták fizetése érdekében (151 milliárd seker) eladják a haditengerészet 20 hajóját, a 70-et számláló leltárból. Az érdekeltek hozzájuthatnak a Hermes repülőgépanyahajóhoz, amelyet már most megtekinthetnek a portsmouthi kikötőben. A haditengerészet mint jó üzletet ajánl kisebb államoknak a nemrég korszerűsített fregattokat is. Ausztrália bejelentette, hogy érdeklődik az Invincible repülőgép anyahajó iránt. London baráti áron számította meg az angol közösséghez tartozó partnernek a 20 ezer tonnás hajót: összesen 3 milliárd 750 millió sekernek megfelelő fontsterlinget kér érte. Az angolok tíz éves garanciával árulják a kizustrált, de kijavított hajókat.

HAJÓTÖRÉS

BELEM. — Több mint 300 személy vesztette életét egy hajó törésben, amely az Amazon folyón történt, kétezer kilométerre Belem városától. A baleset oka a hajó túlterheltsége volt: a 200 tonna árut szállító vizijárművön közel ötszáz személy tartózkodott. A vállalat, amelyhez a hajó tartozik, kijelentette, hogy ez volt a legbiztonságosabbnak tekintett hajójuk, amely szabályos járatot látott el hetente Santarem és Manaus között.

CÁFOLAT

KARTUM. — Szudán miniszterelnöke hivatalosan cáfolta, hogy szudáni katonák vesznek részt a csádi polgárháborúban. Mint emlékeztet, több éves harc után Hissene Habré volt hadügyi miniszter kénytelen volt csapataival visszavonulni északra, mert ellenfelének, az állam ellenőkének, Gádafi cietetett segítségével, tankhadosztályokkal, Habré folytatja a harcot az ország északi részében és a hírugynökségek jelentették, hogy Szudán támogatja a volt csádi hadügyi minisztert. Gádafi maga is nyíltan megvédte Szudánt, hogy katonai egységei résztvettek a szeptember 20. és 21-én lezajlott harcokban, amelynek során egy libiai helikoptert lelőttek.

BUNTETÉS

KABUL. — Az afganisztáni felkelőtől származó hírek szerint sikerült visszahódítani Kanéhar városát az afgán kormánycsapatok kezéből. A kormányzó és a katonai hatóságok a város repülőterére vonultak vissza, s most a repülőtéren folynak a harcok. Szintén a felkelők jelentik, hogy rakétákkal megromgálták a Szovjetunió kabuli követségének épületét. Pakisztán megszüntette a civil repülőjáratot Kabulba, miután az afgán hatóságok megtagadták egy pakisztáni repülőgép elrablójának a kiadatását. A repülőgép pakisztáni ellenzéki csoportok egyik kommandója térítette el Kabul felé ez év márciusában.

Az Új Kelet totó-tippjei

A labdarugó Nemzeti Bajnokság harmadik fordulójára kerül sor e héten szombaton és a harc a bajnokságért máris elkezdődött hiszen az első két forduló után csak három csapat, a Hápoel Tel-Aviv, a Bné Jehuda és a Makkábi Tel-Aviv szerelte meg mind a négy pontot. Érdekes meccsnek ígérkezik a Makkábi Natanja — Makkábi Tel-Aviv találkozó. A Hápoel Tel-Aviv a Bloomfielden játszik a Hápoel Rison-Löcion ellen; a Bné Jehuda hazai pá-

ÚJ KELET
6770 Tel-Aviv, Hárakevet 53
FÜGGETLEN NAPILAP
Telefon: 336011

Függőföld:
S. HINDOLFARB

A munkatársak nem felelősek a hirdetések tartalmáért. — Kéziratokat nem újrának meg és nem adunk vissza.

1981.IX.24